

זוהר גוון

פרשת
ויחי

רמזים על פרשת השבוע

מה בגליון?

החלב מסמל חסד

מנין השיניים והקשר למח מרמז
לשם הוי"ה

יעקב אבינו לא מת, מנין? ומה
המשמעות?

מדוע חנטו את יעקב אבינו

על המספר שישים, שש, ו-600

ברכת הבנים – מלאך הגואל

בס"ד

החלב מסמל חסד

"ולבן שנים מקלב" (מט יב)

כידוע החלב מסמל את מידת ה'חסד', כמו שאנו מוצאים אצל החוט האדום שהיה קשור לראשו של שעיר המשתלח, אם זכו ונמחלו עוונותיהם של ישראל היה נהפך ל'לבן', שנא' "אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו אם יאדימו כתולע כצמר יהיו" זאת אומרת שהצבע הלבן מסמל חסד.

בספה"ק נתנו רמז לכך בפסוק "להגיד בבוקר חסדך" ר"ת חלב, וזה גם בגימ' 40 כנגד ימי הרצון, הסיבה שחלב מסמל יותר את החסד משום שאמרו בגמ' "דם נעכר ונעשה חלב" (בכורות ו:), דם הרי מסמל דין וכשהוא נהפך ללבן ונהיה חלב, זה מסמל יותר את החסד שיש בחלב.

וי"ל שהצבע הלבן מסמל את ה'רקע' של הס"ת דהיינו שאותיות ספר התורה כתובים "שחור על גבי לבן", גם ידוע שה'רווח' שבין האותיות נחשב בבחינה מסוימת כעין 'אותיות', ובוה יישבו המפרשים את הקושיא במנין האותיות שרשום בגמ' בקידושין (דף ל.) שיש בתורה, שאינו תואם כלל למספר האותיות שיש לפנינו ויש שביארו שזה בגלל ששם נמנו גם ה'רווחים' שבין האותיות כעוד אותיות, ז"א שיש להם חשיבות מיוחדת ואינם רק היכי תימצוי בלבד והרווחים כמובן בצבע לבן.

דרך אגב, פעם שאל מו"ר המשגיח הגאון הצדיק ר' דב יפה זצוק"ל את הגר"מ שפירא זצוק"ל למה לבן הרשע נקרא בשם זה, הרי הוא היה רשע מרושע והשם 'לבן' לכא' נראה להפך? [א.ה. פעם חשבתי ל'רכך' את השאלה ולומר שלבן הרי היה רמאי זאת אומרת שהרשעות שלו היתה בהסתר וברמאות וכלפי חוץ היה מראה עצמו צדיק וישר ולכן השם שלו היה לבן כי זה גופא היה רמאות גדולה ונמצא ששמו שיקף את מהותו – היינו השם בצירוף מעשיו הסותרים את שמו, עוד כיוון י"ל דלפעמים משתמשים במושג 'חסד' לדבר שלילי כמו שכתוב בתורה (ויקרא כ יז) על מי שבא על אחותו "חסד הוא" ורש"י מפרש מלשון חרפה ועי' במפרשים וצ"ע],

והתשובה [ע"פ הבנתנו וכמדו' שזו היתה כוונתו] שכשמחברים את כל הצבעים ביחד יוצא הצבע לבן [נקרא בשפת המדע 'גלגל ניוטון'] נמצא שהצבע הזה יש בו בחינה מסוימת של צבעים אחרים שמוסתרים בו [א.ה. ואולי המשמעות היא שיש ב' מיני לבן, לבן מקורי ולבן מעורב ויל"ע].

סוף

מנין השינים והקשר למח מרמז לשם הוי"ה

"וּלְכֹן שְׁנַיִם מַחְלָב" (מט יב)

בספר "ניצוצי שמשון" מובא מהגאון המקובל ר' שמשון מאוסטרופולי זיע"א שמבאר את הפסוק כאן "ולבן שינים מחלב", "מחלב" נוטריקון מח, לב, ל"ב נתיבות חכמה ומח כנגד כתר עליון,

לב"ן נוטריקון לב נתיבות חכמה ונ' שערי בינה, ומוסיף וכותב שם שיש ט"ז שיניים לאיש הישראלי למעלה וכן למטה, [ובצינונים מביאים מה"מגלה עמוקות" בכת"י ססריסי המלך רצו לבדוק את אסתר מאיזה אומה היא ושלחו לבדוק את מנין השיניים שבפיה כי ידעו שאם היא יהודייה יהיה לה ל"ב שיניים, עוד מובא שם מהשל"ה הקד' בשם ה'רוקח' שזה דבר מקובל שליהודי יש ל"ב שיניים, ובמנין השיניים שיש לגוי במקו"א ראיתי כתוב שיש ל"א שינים ובוזה ראיתי שמבארים מה שאומרים בהגדה "הקהה את שיניו" מכיון שהוא מדבר כ'גוי', ויש שכתבו שיש להם ל"ג שיניים],

והנה השיניים קשורים גם למח, על כן כשהשיניים כואבות, כל הראש כואב, מחלב מח-לב, מח כפשוטו ול"ב נתיבות חכמה, ובספר הנ"ל ממשיך ואומר דהני ל"ב שיניים, חציים למטה וחציים למעלה דהיינו שיש ט"ז שיניים בחלק העליון ובתחתון, ה"ט"ז הללו נחלקים גם הם לחמשה בכל צד וששה באמצע סה"כ 16, זה כביכול האותיות ה' וה' ו-ו' באמצע והמח כנגד ה' הרי לנו כנגד שם הוי"ה,

רמז דומה יש גם ב"קנה" הצוואר, דהיינו שהקנה כביכול נחלק לשניים, חלק א' - כנגד חכמה והיינו האות ה', וחלק שני כנגד בינה זה כנגד ה' השניה, והחלק שבינתיים הוא כנגד ו', והמח הוא כנגד י' וכך נמצא שם הוי"ה. וזה מה שכתוב במשלי "קנה חכמה קנה בינה" פעמיים קנה בגימ' 310 כנגד ש"י עולמות שעתידי נחול כל צדיק...

והנה "קנה" בגימ' 155, המילה "הכנף" גם היא בגימ' 155 עם הכולל יוצא יוסף [לעומת פרעה שהוא כנגד העורף כמו שנתב' בס"ד שגם ג' השרים שהיו שר המשקים הטבחים והאופים הם כנגד הוושט הקנה והוורידין כולם נמצאים בצואר, כי הצואר הוא המקשר את הראש עם הגוף, ופרעה ניתק את הראש מהגוף].

והנה בחז"ל אמרו "ישראל נמשלו ליונה, מה יונה כנפיה מגינות עליה וכו'", ודיברנו כמה פעמים על הקוץ שמבדיל בין הד' לר', כנ"ף מסמל קצה, האות ד' יש לה קוץ וזה מסמל את האמונה, ההבדל בין ד' אחד לאל אחר הוא האות ד' והאות ר' שהאות ד' מרובעת והאות ר' עגולה, כי העיגול מסמל את העולם הזה, את ההעלם של הכפירה, שאין כביכול התחלה וסוף, אולם הד' הכנף מסמל קצה כמו שיש במצוות ציצית ד' כנפות וכן בעוד מצוות, כדוגמת התפילין שצריכים להיות מרובעות ד' פינות,

ולעומת זה הבריאה היא עגולה ואין דבר מרובע בבריאה, והביאור כנ"ל. ואולי זה הסיבה שנקטו את הכנף למשל כי זה המגין של ישראל המצוות והאמונה.

יעקב אבינו לא מת, מנין? ומה המשמעות?

"וַיִּקְרְבוּ יָמָיו וַיִּשְׁאַל לְמוֹת" (מז כט)

במדרש איתא יעקב אבינו ע"ה לא מת ודרשו זאת מהפסוק כאן (פרשה צו אות ד') "אָמַר רִישׁ לְקִישׁ חֲיִיף אֶתָּה שׁוֹכֵב וְאֵין אֶתָּה מֵת, שְׁנַאָמַר וַיִּקְרְבוּ יָמָיו וַיִּשְׁאַל לְמוֹת",

הגר"ש מאוסטרופולי זיע"א שואל היכן מוכח מכאן שלא מת?

ומביא שאצל דוד כתוב שאין שלטון ביום המוות והרי ישראל מלשון שלטון, למה אם-כן כתוב "ויקרב ימי ישראל למות"? אלא מכאן אנו לומדים שיעקב אבינו לא מת!

המהר"ל כותב לבאר את מאמר חז"ל "יעקב אבינו לא מת" ע"פ הגמ' בשבת שאצל כל האבות מכל אחד יצא משהו... אבל יעקב היה מיוחד בכך שמיטתו היתה שלימה,

ומבאר המהר"ל שאברהם הוא ראשון, יצחק שני, אך יעקב השלישי, והשלישי הוא האמצעי וכן במידות, אברהם מידת החסד, יצחק מידת הגבורה ויעקב מידת התפארת, היא השלישית, היא הממצעת בין החסד והגבורה, ולפיכך הוא נצחי (-לא מת) משום שמה שבאמצע לא מפסיק לעולם, לעומת דבר קיצוני שאין לו קיום תמידי,

וזה קשור לסוגיא בשבת פח. על התורה שהיא נקראת שלישית וכו' וזה מסתדר נפלא שיעקב הוא קשור לתורה והוא השלישי, והמעלה של השלישי לכא' זה העניין של המיצוע כמו שכתבנו בשבוע שעבר בשם ה"דברות צבי" על הלל הזקן.

עוד בקשר למספר שלש, המילה שלש גם היא קשורה בגימ' למספר שלש, ש' שלש מאות ול' שלושים, שלש רגלים, על ג' דברים העולם עומד, "החוט המשולש לא במהרה ינתק", חזקה בתלת זימני, עוד איתא בחז"ל כל שהוא ובנו ובן בנו וכו' לא מפסיק לעולם, שלשלת הוא חבל המורכב משלש חוטים שזה קשר חזק ביותר, [וזה מרומז בפסוק "יעקב חבל נחלתו" יעקב השלישי באבות יצר קשר משולש הנמשל ל'חבל' ע"ש שהחבל מורכב משלשה חוטים] גם בנושא של 'קשר' בין איש לרעהו אנו מוצאים את הבחינה הזו של ג' ימים, דבגמ' כתוב על מי שלא מדבר עם חבירו ג' ימים (משום שנאה) נקרא 'שונא' ואסור לו להעיד עדות עליו, דרך אגב, א' מהצדיקים היה נותן עצה לתלמידיו והיה מורה להם לא להתעסק עם השטן ג' ימים קודם ר"ה כך יקרא שונא ולא יוכל להעיד כנגד האדם בר"ה.

מדוע חנטו את יעקב אבינו

וַיֵּצֵא יוֹסֵף אֶת עֶבְדָיו אֶת הַרְפָּאִים לְחַנּוּט אֶת אָבִיו וַיַּחַנְטוּ הַרְפָּאִים אֶת יִשְׂרָאֵל (נ ב)

שמעתי מהגר"ש ברויאר שליט"א בשם המלבי"ם לבאר כיצד יתכן שחנטו את יעקב אבינו שהיה קדוש וצדיק כמו שהיו רגילים לחנוט את מתיהם המצריים להבדיל, ועוד צריך להבין מה העניין של החניטה, מה זה נותן,

ומבאר המלבי"ם שכשאדם מת הנשמה נפרדת מהגוף והגוף חוזר לקבר, אם האדם כולו גשמי הכל נהיה אחד, לכן אותו אפשר לחנוט, או מי שכולו רוחני והגוף שימש לרוחניות כולו ונמצא שאין חציצה ביניהם ולכן שייך חניטה כבחיים.

סוף

על המספר שישים, שש, ו-600

וַיַּגֵּד לְיַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הִנֵּה בָנָךְ יוֹסֵף בָּא אֵלֶיךָ וַיִּתְחַזַּק יִשְׂרָאֵל וַיֵּשֶׁב עַל הַמְטָה (מח ב)

ידוע הרמז של הבעש"ט והגר"א, תחילה כתוב 'הנה' בגימ' 60 ואחר כך כתוב 'וישב על המטה' שזה גימ' 59, כי הרי כל המבקר את החולה והוא בן גילו (מזלו) נוטל אחד משישים מחליו, לכן יוסף שהיה בן מזלו של יעקב נטל מחליו אחד משישים, וליעקב נשאר רק שיעור 59 ממחלתו.

יש הלכה של ביטול בשישים, דהיינו שכל דבר איסור שהתערב עם היתר ויש שישים כנגדו הוא בטל, הטעם שבפחות משישים כל התערובת אסורה ועל ידי שישים היא בטלה משום שיש הלכה של נותן טעם, דהיינו שכל זמן שהטעם של האיסור ניכר אין האיסור בטל, וכשבטל בשישים היינו שאז כבר לא נותן טעם, "אמרי רבנן בשישים" שאז אין טעם,

דרך אגב ב"טעמי המנהגים" כותב מחלוקת האם מי שרוצה להחמיר ולהמנע מלאכול דבר איסור שהתבטל בשישים נוהג כראוי או להיפך, דהנה בפתחי תשובה (קטז י) כתב שמי שרוצה להחמיר "מצוה היא", אמנם מביא שם שבספר סולת למנחה בשם ה"תורת אשם" כתב שמה שלא מצינו שהחמירו הקדמונים, מי שרוצה להחמיר בזה, הרי הוא כמינות ויצא הפסידו בשכרו, ובהמשך הביא העתקה מה"בני יששכר" שאדרבה בדבר איסור שהתבטל יש ניצוצות שיתוקנו על ידי אכילתן ולכן יש בדוקא עניין לאכול את זה.

והנה כל זמן שהאיסור נותן טעם הוא אוסר וי"ל שזה מרומז בר"ת נ"ט שעד ס' זה אוסר, אמנם יש מקו שחז"ל לא הזיקו ביטול בס' אלא בנ"ט וזה ההלכה של 'כחל' שאצלו מספיק בטל ב-59, והנה גם זה מרומז דהמילה 'כחל' בגימ' 58, כלומר: עד 58 נותן טעם וב-59 מותר.

בפר' כי תבוא דיברנו בהרחבה על המספר 60 ועל האות ס' שמסמל את השטן כפי שהבאנו מהמדרש (בראשית רבה) וז"ל "אמר ר' חנינא בריה דרב אידי מתחילת הספר ועד כאן אין כתיב סמ"ך, כיון שנבראת נברא שטן עמה, ואם יאמר לך אדם הוא הסוכב, תאמר לו בנהרות הכתוב מדבר". עכ"ל המדרש. דהיינו המדרש דורש שהאות ס' הראשונה בתורה היא בפסוק "ויסגור בשר תחתינה" - וכיון שבאה אשה לעולם בא שטן עמה, ז"א שהאות ס' מסמלת שטן, והבאנו שלכן אין ס' בפר' ביכורים, ועיי"ש מה שנתבאר משמעות הדברים,

מצד שני יש לס' גם דברים חיוביים, הס' מסמל שמירה וכפי שכתוב "מפני מה הס' סתום ולא פתוח שיש חומה ושמירה על ישראל", שישם גיבורים סביב לה, שישם מסכתות, ידוע הרמז שנתן הגר"א שהמילה 'גאון' בגימ' 60 ומי שמבקי בכל ה-60 מסכתות ראוי לקבל את התואר 'גאון', עוד מצאנו שיש שישים אותיות בברכת כהנים, וכן שישים אותיות במילוי הא' ב',

גם ביחס לאשה, שהאות ס' הראשונה נכתבה אצלה וכפי שהבאנו מהמדרש הנ"ל ומרמז על השטן, אולם מצד שני מסמל גם דברים חיוביים, מי שנשוי נקרא בחז"ל שיש לו "פת בסלוי", דהיינו האשה שומרת על האיש כחומה סביב, כדאיתא בש"ס (יבמות סב): "אמר רבי תנחום א"ר חנילאי כל אדם שאין לו אשה שרוי בלא שמחה בלא ברכה בלא טובה וכו' במערבא אמרי בלא תורה בלא חומה, בלא תורה דכתיב {איוב ו-יג} האם אין עזרתי בי ותושיה נדחה ממני, בלא חומה דכתיב {ירמיה לא-כב} נקבה תסוכב גבר". [א.ה. מעניין שהלשון שתפסו חז"ל "פת בסלוי" מלשון סל, ואולי רמזו בזה כנגד ה'טנא' שהוא גם כן מסמל את האות ס' בפן החיובי שלה שהוא בגימ' ס' אך באופן של נ"ט וא' והמשמעות כפי שנתב' בפר' כי תבוא שדוקא זה האופן הנכון והרצוי, דהיינו שתהיה הכרה של 'מקבל ונותן', ולצורך זה הס' נהיה 'כלי' (בגימ' 60) 'טנא' ואז אכן הוא מגיע לתיקונו, וכן אצל האשה כשהיא מתנהגת בצורה הנכונה שהיא 'מקבלת' השפע מהבעל ולא כפי שהרושם החיצוני נותן לטעות ש"ויסגור בשר תחתינה" שכביכול היא איננה תלויה עוד באיש, או אז היא משמשת כ'חומה' (בגימ' נ"ט) לטובה ומשמשת את התפקיד המיועד לה].

ולכא' זה החלק החיובי של הס' היינו החומה וההצלה, וכבר ביארנו בס"ד שהדבר תלוי בהתנהגות האשה, האם היא 'עזר' והיא חומה, או שחלילה היא 'נגדר' ואז השטן בא עמה. האשה היא כנגד הלבנה הקרויה אף 'סהר' (מתחיל בס'), היא במילואה בט"ו בחודש שגם זה מסמל את הקשר של איש ואשה שזה האותיות י"ה שבאיש יש האות י' ובאשה האות ה' משם ד' וזה "זכו שכינה ביניהם לא זכו אש אוכלתן", השכינה סוגרת אותנו מד' רוחות,

והנה המדרש הנ"ל שואל שיש כבר אות ס' בתורה לפני הפסוק של בריאת האשה שנא' "הוא הסוכב את כל ארץ כוש" ומתרץ המדרש - "הוא בנהרות כתיב", והנה נהר בגימ' 255, וגם מהאות א' עד ס' מקבלים 255, לכא' הביאור שנהר גם הוא כמו

שאין התחלה כביכול), ומצד שני זה בגימ' "היה הוה יהיה", שורש האמונה, הכל תלוי באדם.

ספס

ברכת הבנים – מלאך הגואל

"המלאך הגואל אתי מכל יד ויד, את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבותי אברהם ויצחק ויעקב לרב בקרב הארץ" (מח טז)

ראיתי בספר אחד שפסוק זה שנאמר בברכת הבנים וכו' הוא בגימ' – 4710.

וזה כנגד כל הא' ב' במילוי הם בגימ' 4710.

עשיתי חשבון אם נחשב 1000 ל-א' יוצא בגימ' 714.

תשובה בגימ' 713, עם הכולל 714.

חשבתי עוד שזה יוצא גם בגימ' של המילה "דין" [נ' במנצפ"ך 700]

ויש לומר שמרמז "המלאך הגואל" שבא לגאול מהדין, כמו תינוק שמלמדים אותו מיד בתחילה "המלאך הגואל אותי מכל יד ויד" וכו' יזכנו ד' ללמוד את התורה ולחיות לאורה.

חומה, יעוי' במגילה שדנו לגבי ההלכה של מוקפות חומה מימות יהושע בן נון האם טבריה שיש לה ים מצד אחד נחשב הים כמו חומה, הס' מלשון 'סביב' 'סגור' – גם 'חומה' בגימ' 59 ועם הכולל - ס',

מעניין שמ-1 עד שישים יוצא 831 כמנין אל"ף אלופו של עולם אאלפ"ך בינ"ה, נמצינו למדים שהאות ס' והמספר 60, יש בהם צד חיובי וצד שלילי,

והנה המספר 6 הוא המס' קטן של שישים וגם בו אנו מוצאים את הנקודה השלילית / גשמית ולעומת זה את האפשרות של התיקון, 6 מסמל שקר, מסמל שש קצוות של הגשמיות עוה"ז בלי הכח הרוחני [שהוא המספר 'שבע' הנותן את הכח והקיום לכל ששת ימי המעשה], ולעומת זה האות ו' נחשבת לאות התורה, והיא כנגד יעקב אבינו, וכן מסמלת את החיבור והקשר של עם ישראל והקב"ה והשפע היורד מהשמים לעם ישראל,

וכמו כן, גם המספר 600 שהוא הריבוי של 6 במאות אנו מוצאים אותו הדבר, שהרי זה בגימ' 'קשר' וכן 'קשר' ויעוי' בבעש"ט על התורה פר' תרומה שמבאר שזה היה עניין הקרשים במשכן מלשון קשר, אמנם מצד שני הוא גם כן האותיות "שקר" שזה הצד ההפוך לגמרי, וצ"ל שהכל תלוי למה האדם קשור... בהמשך לזה נוכל לומר שגם המספר 66, שהוא בעצם חיבור של 6 ביחידות ובעשרות יש בו גם כן את הניגודיות הזו, מצד א' הוא בגימ' יון, גלגל (כמו ס' שמסמל

פניני "בית אברהם"

מכתבי זקנו האדמו"ר רבי אברהם מלוצק (תל אביב) זצוקללה"ה זיע"א

על פרשת "ויחי"

"ויקרבנו ימי ישראֵל לְמוֹת" (מז כט)

הימים עצמם באו אל יעקב שיתפלל עליהם.

"ויקרא יעקב אֵל בְּנָיו וַיֹּאמֶר הָאֶסְפוּ וְאֶגִּידָה לָכֶם אֵת אֲשֶׁר יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים" (מט א)

"האספו" יחד ותעשו אגודות יבא זמן שזה יעזור לכם כשיהיו לכם צרות "את אשר יקרא אתכם באחרית הימים"

"נִפְתְּלֵי אֵילָה שְׁלַחַה הַנֶּתַן אֲמָרֵי שְׁפָר" (בראשית מט כא)

מי שנותן צדקה צריך שתהיה נתינתו מלווה באמרי שפר, כענין הנותן פרוטה לעני מתברך... והמפייסו וכו'. (בבא בתרא ט:).

השיעור נכתב ונערך מתוך ההקלטה במערכת קול הלשון

ניתן לשמוע שיעורי רמזים על סדר הפרשיות ושיעורים על עניינים בסוגיות הש"ס -

דרך בנק התורה שע"י קול הלשון מספר ישיר בנק התורה : 0732951222, או בלחיצה פעמיים

כוכבית במספר הרגיל: 036171111 להקיש קוד 642106 ואח"כ קוד כניסה 068068 בחירת מדור וכו'

להערות או בקשה לקבל דף זה נא לפנות לכתובת מייל x0527136245@gmail.com

כמו-כן ניתן להשיג את הקונטרסים על המועדים בטלפון - 0534142879 או בכתובת מייל הנ"ל